

zijne Poincten, ende daar toe te doen allé hulpe ende toefant, des van weegen de Staaten en haare Gecommitteerden verfocht zynde, fonder daar inne te doen ofte te laaten gefchieden eenig hinder ofte belet ter contrarie: Ende ten einde niemand van deefe Onfe meeninge ende beveelen ignorantie en pretendeere, foo laften ende ordonneeren Wy U, het inhouden van deefen, mitsgaders van de voorfchreeve Ordonnantie, te verkondigen ende publiceeren alomme binnen de Steeden ende Vlekken van Holland, Ons toegedaan zynde, ende daar men gewoon is uitroepinge en publicatie te doen.

Gegeeven tot Delft, onder Onfen Zeegel hier op gedrukt in Placaate, den vyftienden February in het jaar ons Heeren vyftien honderd drie en feeventig.

Onderteequent,

Guillaume de Nassau.

Ende wat laager,

By bevel van zijne Excellencie.

Geteekent,

N. Bruninck.

Placaat, belangende den Eed van getrouwigheid van de Vassallen ende Leenmannen in den Hove van Holland, aan zijne Excellencie ende de Staaten te doen, &c.

24

WILHELM, &c. Allen den geenen die deefen fullen sien ofte hooren leefen, Saluyt. *Doen te weten:* Dat, alsoo Wy oorbaar ende in raade bevinden, dat alle Leenmannen der Graaffelijkheid van Holland ende West-Vriesland, Ons als Gouverneur Generaal, de Staaten 's Lands van Holland, ende het gemeene beste, den behoorlijken eed van getrouwigheid doen, omme te helpen wederstaan de Tirannye van den Hertog van Alva ende zijne Aanhangeren, als meede dat deselve hunne Leenen van nieuws verheffen, ende overbrengen haarluiders laatste Verlybrieven, om die in den Leenhove van Holland te doen regiftreren tot haarluiders reedelijke kosten; dat ook alle Agterleenen, gehouden van eenige Vassallen in Holland, den selven eed van getrouwigheid fouden doen; ende van de Vassallen absent latitant Onse Partyen, immers de gemeene saake niet, toegedaan, dat de Agterleenen van fulke gehouden, fouden koomen verheft ende eed als vooren doen, met regiftreeringe van haarluiders laatste Verlybrieven. Soo is't: Dat Wy, met advis van de voornoemde Staaten en Raaden van Holland geordonneert hebben, ende ordonneeren by deefen, dat alle Vassallen, Leen houdende van de Graaffelijkheid van Holland, den Eed van getrouwigheid, Ons als Gouverneur Generaal, de Staaten 's Lands van Holland, en het gemeene beste gehouden fullen zyn in den voorfchreeven Leenhove van Holland teegens de Tirannye van den Hertog van Alva met zijne Aanhangeren te doen, ende haarluiders Leenen van nieuws te verheffen met ydele handen, latende haarluiders laatste Verlybrieven aldaar regiftreren tot haarluiders reedelijke kosten, ende dit al binnen drie weeken naar de publicatie van deefen, op poene van confiscatie van haarluiders Leenen respectivelijk tot profyte van het gemeene beste, ende gehouden te worden als Vyanden des Vaderlands; ordonneerende meede, dat alle die geene, hebbende en houdende Leenen van eenige Vassallen present weefende, ende Onse Partye sustineerende, binnen den selven tyd gelijken eed van getrouwigheid fullen doen, op poene als vooren; ende die geenen Leen ofte Leenen houdende van

van de Vassallen, absent latitant, Onse Partyen ende het gemeene beste niet, toegedaan weefende, haare Leenen van nieuws te verheffen, met exhibitie van de laatste Verlybrieven, omme geregistreert te worden den eed van getrouwigheid, ende sulks anders te doen als behoord, ende hun by Ons, ofte Onsen Steedehouder in Onse plaats, dewelke Wy meede het registreeren van deesen speciaal bevoelen hebben, voorgehouden sal worden: Willen meede, dat alle Practizynen ende Suppoosten in den Hage brengen sullen onder den Griffier van den Leenhove de Notulen van de Processen, hangende als nog voor het selve Hof onbeslist, omme voorts voldingt, ende ten vollen geïnstrueert weefende, ter gelegender tyd getermineert te moogen worden: Ende ten einde hier van niemand ignorantie en pretendere, ontbieden ende beveelen, dat deese teegenwoordige gepubliceert werde in alle Steeden en Plaatsen, daar men gewoon is publicatie te doen; autoriseerende voorts alle Officieren ende Justicieren, teegens de Gebreekigen ende Defaillianten te procedeeren ende doen procedeeren by aanvaardinge ende saisie van de Leenen der geener die gebreekelijk bevonden sullen worden den innehouden van deesen te volkoomen, alles ten profyte van het gemeene beste, want Onse intentie ende begeerte sulks is; des ten oirkonde hebben Wy deesen met Onsen naame geteekent, ende Ons secrete Zeegel daar beneevens laten drukken in Placaate.

Aldus gedaan tot Delft, op den derden dag van Maart, in den jaare Ons Heeren 1573.

Ondergeteekent,

Guillaume de Nassau.

Ende wat laager,

By bevel van sijne Excellencie,

Geteekent,

N. Bruninck.

WILHELM, &c. Den eersten geswooren Exploictier van de Kaamer van den Raade in Holland hier op versogt Saluit. Alsoo tot onderhoud ende welvaart van den Lande onder anderen van nooden is, dat de Koopmanschappen by de Ingezeetenen vry ende onbelet gehanteert werden, sonder nogtans dat het Land door uitvoeren van eenige Goederen ende Waaren, ende bysonder van Victuaille, eetbaare Waaren, daar van niet ontbloot en werde ende gebrek lyde; ende tot Onser kennisse gekoomen is, dat feedert de Publicatie van Onsen Placaate, van dato den tienden December laetstleeden, op de Koopmanschappen van de Victuaille gemaakt, groote merkelyke meenigte van Booter ende Kaas, soo op Licent, Passepoort ende oorlof, gegeeven by den geenen die in Steeden ende Vlekken van Holland Ons toegedaan van weegen de Staaten deffels Lands gecommitteert zyn geweest omme de Koopmanschappen en vertieringen van de Victuallien in het gros te doen, als andersints ende met sinistre practiquen uit den selven Lande van Holland vervoert, ende niet alleen den geenen die Ons ende de gemeene saake niet toegedaan zyn, maar ook onder verscheidele dexelen ende couleuren de openbaare Vyanden toegevoert geweest zyn, sulks dat ten lesten gechaapen waare, dat de Steeden ende Vlekken van Holland ende Zeeland, en andere Ons

Placaat van vrydom van de vertieringe van Victuaille en Eetwaaren, mits den Lande daar door geen gebrek en koo-me te lyden.